

บทที่ 4

การวิเคราะห์ต้นทุนการศึกษารายหัวและผลของการวิเคราะห์ต้นทุน

การวิเคราะห์ต้นทุนการศึกษารายหัว

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาต้นทุนการศึกษารายหัวของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 1 มีวิธีการดังนี้

1. วิเคราะห์รายจ่ายต่อหัวในส่วนของรายจ่ายดำเนินการ จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและหมวดรายจ่าย โดยมีขั้นตอนดังนี้คือ

1.1 คำนวณรายจ่ายดำเนินการต่อหัวนักเรียนที่จ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดินจำแนกตามขนาดของโรงเรียนและหมวดรายจ่ายในแต่ละปีงบประมาณ โดยนำรายจ่ายจากทุก ๆ หมวดรายจ่ายในส่วนของการประถมศึกษาของโรงเรียนในแต่ละขนาดหารด้วยจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนขนาดนั้น ๆ เมื่อได้รายจ่ายต่อหัวนักเรียนจากทุก ๆ หมวดรายจ่ายแล้ว นำผลที่ได้มารวมกันเพื่อหารายจ่ายต่อหัวรวมในส่วนของรายจ่ายดำเนินการที่จ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดินในแต่ละขนาดของโรงเรียน

1.2 คำนวณรายจ่ายดำเนินการต่อหัวนักเรียนที่จ่ายจากเงินนอกงบประมาณโดยวิธีเดียวกับข้อ 1.1

1.3 คำนวณรายจ่ายดำเนินการรวมต่อหัวนักเรียนโดยนำเอาผลจากข้อ 1.1 รวมกับข้อ 1.2

2. วิเคราะห์รายจ่ายต่อหัวในส่วนของรายจ่ายงบกลาง ซึ่งจ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดิน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยมีหลักเกณฑ์ในการคำนวณเช่นเดียวกับข้อ 1.1

3. วิเคราะห์รายจ่ายลงทุนรายหัวนักเรียน

รายจ่ายลงทุนประกอบด้วยค่าครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง ซึ่งตามปกติ มีลักษณะคงทนถาวร มีอายุการใช้งานนานกว่า 1 ปี การบันทึกการรายการรายจ่ายลงทุนตามหลักการบัญชีราชการจะบันทึกเป็นรายจ่ายในปีที่มีการซื้อ เพราะงานราชการไม่ต้องการทราบผลกำไรขาดทุนจากการดำเนินงาน ทำให้รายจ่ายในปีที่มีการซื้อสูงเกินไป ผู้วิจัยจึงใช้ "ค่าเสื่อมราคา" ของครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างเป็นรายจ่ายในปีงบประมาณที่ได้รับประโยชน์จากการใช้สินทรัพย์นั้น ๆ เพราะการคิดค่าเสื่อมราคา คือ การแบ่งสรรต้นทุนของสินทรัพย์ถาวรออกเป็นรายจ่ายในงวดต่าง ๆ ที่ได้รับประโยชน์จากการใช้สินทรัพย์ถาวรนั้น ๆ อย่างมีหลักเกณฑ์และสมเหตุผล ไม่ว่าจะกิจการจะมีกำไรหรือขาดทุนก็ต้องคิดค่าเสื่อมราคา ทั้งนี้ เพื่อให้รายจ่ายทั้งหมดในการดำเนินงานแสดงจำนวนเท่าที่ควรจะเป็น การบัญชีขององค์การธุรกิจทั่ว ๆ ไป ค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ถาวรแต่ละงวดจะถูกบันทึกไว้ในบัญชี แต่ในการบัญชีรัฐบาลไม่มีการทำบัญชีกำไรขาดทุนเพื่อทราบผลการดำเนินงาน ส่วนการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะวิเคราะห์เพื่อทราบจำนวนรายจ่ายที่ควรจะเป็นของโรงเรียนในแต่ละปี เพื่อคำนวณรายจ่ายต่อหัวนักเรียน ถ้าไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคา ปีใดที่มีค่าครุภัณฑ์และค่าสิ่งก่อสร้างจำนวนมาก นักเรียนในปีนั้นก็จะรับภาระรายจ่ายไปมาก และถ้าบังเอิญปีใดไม่มีค่าครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างเลยก็เท่ากับว่านักเรียนในปีนั้นไม่มีรายจ่ายลงทุนเลย ซึ่งผิดหลักความเป็นจริง ด้วยเหตุนี้การวิเคราะห์รายจ่ายลงทุนรายหัวนักเรียนจึงคิดค่าเสื่อมราคาของครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างประจำปีเป็นรายจ่ายลงทุน

หลักเกณฑ์การพิจารณากำหนดอัตราค่าเสื่อมราคาของรายจ่ายลงทุนมีดังนี้คือ

¹ เต็มศักดิ์ กฤษนามระ และวิไล วีระปรีช, ทฤษฎีการบัญชี, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2520), หน้า 360.

3.1 พิจารณาอายุใช้งานของครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างจาก พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการหักค่าสึกหรอและ ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน (ฉบับที่ 145) พ.ศ.2527 มาตรา 4² บัญญัติว่า การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินให้คำนวณหักตามระยะเวลาที่ได้ ทรัพย์สินนั้นมาในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี ในกรณีที่รอบระยะเวลาบัญชีใดไม่เต็ม สิบสองเดือนให้เฉลี่ยหักตามส่วนสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีนั้น ทั้งนี้ไม่เกินอัตรา ร้อยละของมูลค่าต้นทุน ตามประเภทของทรัพย์สินดังต่อไปนี้

อาคารประเภทอาคารถาวร ร้อยละ 5

ทรัพย์สินอย่างอื่นซึ่งโดยสภาพของทรัพย์สินนั้นสึกหรอและ เสื่อมราคาได้ นอกจากที่ดินและสินค้า ร้อยละ 20

กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหักค่าสึกหรอและ ค่าเสื่อมราคาโดยใช้วิธีการทางบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งมีอัตราการหักค่าสึกหรอ และค่าเสื่อมราคาไม่เท่ากันในแต่ละปีระหว่างอายุการใช้ทรัพย์สิน บริษัทหรือห้าง หุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นจะหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาตามวิธีนั้นในบางปีเกินอัตราที่ กำหนดข้างต้นก็ได้ แต่จำนวนปีอายุการใช้งานของทรัพย์สินเพื่อการหักค่าสึกหรอ และค่าเสื่อมราคาต้องไม่น้อยกว่า 100 หารด้วยจำนวนร้อยละที่กำหนดข้างต้น

ครุภัณฑ์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ ไม่ว่าจะเป็นครุภัณฑ์สำนักงาน ครุภัณฑ์การเรียน การสอนหรือครุภัณฑ์อื่น ๆ จัดอยู่ในประเภททรัพย์สินอย่างอื่นตามพระราชกฤษฎีกาซึ่ง กำหนดให้คำนวณค่าเสื่อมราคาร้อยละ 20 เท่ากับมีอายุการใช้งาน 5 ปี

สำหรับสิ่งก่อสร้าง ได้แก่ อาคารเรียน โรงอาหาร บ้านพักครู เป็นต้น จัดอยู่ในประเภทอาคารถาวรที่สร้างด้วยไม้หรือคอนกรีต ซึ่ง ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดให้คำนวณค่าเสื่อมราคาร้อยละ 5 เท่ากับมีอายุ

² พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการ หักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน (ฉบับที่ 145) พ.ศ.2527

การใช้งาน 20 ปี แต่ในสภาพความเป็นจริงอาคารคอนกรีตแต่ละหลังมีอายุการใช้งานนานกว่า 20 ปี ผู้วิจัยจึงได้กำหนดให้อาคารเรียนและสิ่งก่อสร้างอื่นที่ทำด้วยไม่มีอายุการใช้งานโดยเฉลี่ย 20 ปี และอาคารเรียนและสิ่งก่อสร้างอื่นซึ่งเป็นคอนกรีตหรือครึ่งตึกครึ่งไม้มีอายุการใช้งานโดยเฉลี่ย 30 ปี

3.2 วิธีการคิดค่าเสื่อมราคา ใช้อัตราเส้นตรง

(Straight-Line Method)

การคิดค่าเสื่อมราคาตามวิธีนี้ถือว่าบริการที่ได้จากการใช้สินทรัพย์ถาวรในการดำเนินงานทุก ๆ หน่วยมีค่าเท่ากันหมด มีสูตรดังนี้

$$\text{ค่าเสื่อมราคา} = \frac{\text{ต้นทุนของสินทรัพย์}}{\text{อายุการใช้งานของสินทรัพย์}}$$

3.3 จากหลักเกณฑ์การนิยามกำหนดอัตราค่าเสื่อมราคาของรายจ่ายลงทุนดังกล่าวข้างต้น คำนวณค่าเสื่อมราคาของครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างทั้งส่วนที่จ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินนอกงบประมาณแล้วจึงคำนวณรายจ่ายลงทุนต่อหัวนักเรียนตามหลักเกณฑ์เดียวกับข้อ 1

4. คำนวณต้นทุนการศึกษารายหัวในแต่ละปีงบประมาณ จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและแหล่งที่มาของเงิน โดยนำผลจากข้อ 1 รวมกับข้อ 2 และข้อ 3

5. วิเคราะห์รายจ่ายต่อหัวนักเรียนในแต่ละปีงบประมาณ ในรูปของรายจ่ายคงที่และรายจ่ายแปรได้ ดังนี้

5.1 คำนวณรายจ่ายต่อหัวนักเรียน ในส่วนที่เป็นรายจ่ายคงที่ในแต่ละปีงบประมาณ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

5.2 คำนวณรายจ่ายต่อหัวนักเรียน ในส่วนที่เป็นรายจ่ายแปรได้ในแต่ละปีงบประมาณ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

สำหรับการวิเคราะห์รายจ่ายตามวิธีนี้ ต้นทุนการศึกษารายหัวของโรงเรียนประถมศึกษาที่หาได้นั้น มีใช้หมายความว่า ในการผลิตนักเรียนประถมศึกษาเพิ่มขึ้นจะเสียรายจ่ายต่อหัวเพิ่มขึ้นตามจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะรายจ่ายที่นำมาวิเคราะห์นั้นประกอบด้วยรายจ่ายที่มีหลายลักษณะ รายจ่ายบางประเภทจะเพิ่มขึ้นเป็นสัดส่วนโดยตรงกับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น แต่ในขณะเดียวกันรายจ่ายบางประเภทจะมีจำนวนเท่าเดิมหรือเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเมื่อผลิตนักเรียนเพิ่มขึ้น

ดังนั้นเพื่อให้การวิเคราะห์ต้นทุนเป็นไปโดยถูกต้อง จึงได้ทำการวิเคราะห์รายจ่ายดังกล่าวในรูปรายจ่ายคงที่และรายจ่ายแปรได้ โดยที่

รายจ่ายคงที่ หมายถึง รายจ่ายที่จำนวนทั้งหมดไม่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิตในงวดปีงบประมาณหนึ่ง ๆ จำนวนรายจ่ายประเภทนี้จะคงที่อยู่ในช่วงระดับการผลิตหนึ่ง (Relevant range) ถ้าระดับการผลิตเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น รายจ่ายประเภทนี้จะเพิ่มจำนวนขึ้นและจะคงที่อยู่ระดับนี้สำหรับการผลิตอีกช่วงหนึ่ง รายจ่ายคงที่สำหรับการวิจัยนี้ได้แก่ รายจ่ายหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ หมวดค่าจ้างชั่วคราว หมวดเงินอุดหนุน รายจ่ายงบกลางและรายจ่ายลงทุน

รายจ่ายแปรได้ หมายถึง รายจ่ายที่จำนวนทั้งหมดจะเปลี่ยนแปลงเป็นอัตราส่วนโดยตรงกับปริมาณการผลิตหรือหน่วยวัดอื่น ๆ รายจ่ายแปรได้สำหรับการวิจัยนี้ได้แก่ รายจ่ายหมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ หมวดค่าสาธารณูปโภค และหมวดรายจ่ายอื่น

ผลของการวิเคราะห์ต้นทุน

1. รายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายดำเนินการ

รายจ่ายดำเนินการ ได้แก่ รายจ่ายในหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ หมวดค่าจ้างชั่วคราว หมวดค่าตอบแทน วัสดุและวัสดุ หมวดค่าสาธารณูปโภค หมวดเงินอุดหนุน และหมวดรายจ่ายอื่น ซึ่งจำแนกตามแหล่งที่มาของเงินได้ดังนี้

1.1 รายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายดำเนินการจากเงินงบประมาณแผ่นดิน

การคำนวณรายจ่ายต่อหัวแต่ละหมวดรายจ่ายดำเนินการจากเงินงบประมาณแผ่นดินของโรงเรียนแต่ละขนาด คำนวณได้จากการนำเอารายจ่ายดำเนินการจากเงินงบประมาณแผ่นดินในตารางที่ 3 4 และ 5 หน้า 30-32 หารด้วยจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากตารางที่ 16 หน้า 45 ของโรงเรียนในขนาดเดียวกันและปีเดียวกัน

รายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายดำเนินการจากเงินงบประมาณแผ่นดินจำแนกตามหมวดรายจ่ายและขนาดของโรงเรียน ระหว่างปีงบประมาณ 2530-2532 แสดงไว้ในตารางที่ 17 ถึงตารางที่ 19 ในหน้า

54-56

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 แสดงรายจ่ายค้ำหัวประเภทรายจ่ายค่าเงินการจากเงินงบประมาณแผ่นดิน จำแนกตามหมวดรายจ่าย และขนาดของโรงเรียน ปีงบประมาณ 2530

หน่วย : บาท

ขนาดของโรงเรียน	กลุ่มที่	เงินเดือนและค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทนให้สอนและวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	เงินอุดหนุน	รายจ่ายอื่น	รวมรายจ่ายค่าเงินการ
เล็กมาก	1	5,544.34	-	320.43	-	-	-	5,864.77
	2	6,009.06	-	131.04	51.15	-	-	6,191.25
	รวม	5,760.27	-	232.43	23.77	-	-	6,016.47
เล็ก	1	3,849.02	-	173.27	12.75	98.27	-	4,133.31
	2	4,873.85	-	186.83	21.63	38.40	11.04	5,131.75
	รวม	4,641.78	-	183.76	19.62	51.96	8.54	4,905.66
กลาง	1	2,590.92	-	78.09	13.22	3.62	2.58	2,688.43
	2	2,900.53	-	101.75	14.71	13.69	3.37	3,034.05
	รวม	2,832.17	-	96.52	14.38	11.47	3.20	2,957.74
ใหญ่	1	3,227.72	-	52.96	8.42	2.40	-	3,291.50
	2	2,690.92	-	91.52	23.75	5.41	1.65	2,813.25
	รวม	2,745.10	-	87.62	22.20	5.10	1.48	2,861.50
ใหญ่มาก	1	2,440.87	-	148.68	23.68	-	-	2,613.23
	2	2,659.49	-	96.14	34.73	0.93	-	2,791.29
	รวม	2,601.06	-	110.18	31.78	0.68	-	2,743.70

ตารางที่ 18 แสดงรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายค่าเงินการจากเงินงบประมาณแผ่นดิน จำแนกตามหมวดรายจ่าย และขนาดของโรงเรียน ปีงบประมาณ 2531

หน่วย : บาท

ขนาดของโรงเรียน	กลุ่มที่	เงินเดือนและค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทนให้สอนและวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	เงินอุดหนุน	รายจ่ายอื่น	รวมรายจ่ายค่าเงินการ
เล็กมาก	1	6,926.51	-	239.19	-	-	-	7,165.70
	2	6,044.21	-	113.68	48.60	140.35	140.35	6,487.19
	รวม	6,475.33	-	175.01	24.85	71.77	71.77	6,818.73
เล็ก	1	4,486.65	-	192.95	14.25	5.88	-	4,699.73
	2	4,802.85	-	209.21	25.58	12.90	-	5,050.54
	รวม	4,729.92	-	205.46	22.96	11.28	-	4,969.62
กลาง	1	2,875.24	-	97.27	19.52	1.16	2.72	2,995.91
	2	3,000.94	-	98.50	16.07	6.83	4.04	3,126.38
	รวม	2,974.44	-	98.24	16.79	5.64	3.76	3,098.87
ใหญ่	1	3,340.30	-	60.01	20.58	-	-	3,420.89
	2	2,747.70	-	83.99	25.79	1.28	1.37	2,860.13
	รวม	2,806.45	-	81.62	25.28	1.16	1.23	2,915.74
ใหญ่มาก	1	2,596.54	-	152.69	28.56	-	-	2,777.79
	2	2,845.21	-	102.37	39.61	-	-	2,987.19
	รวม	2,778.43	-	115.89	36.64	-	-	2,930.96

ตารางที่ 19 แสดงรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายค่าเงินการจากเงินงบประมาณแผ่นดิน จำแนกตามหมวดรายจ่าย และขนาดของโรงเรียน ปีงบประมาณ 2532

หน่วย : บาท

ขนาดของโรงเรียน	กลุ่มที่	เงินเดือนและค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทนให้สอนและวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	เงินอุดหนุน	รายจ่ายอื่น	รวมรายจ่ายค่าเงินการ
เล็กมาก	1	9,934.55	-	307.03	-	-	-	10,241.58
	2	8,402.50	-	142.42	54.46	1.15	-	8,600.53
	รวม	9,104.69	-	217.87	29.50	0.63	-	9,352.69
เล็ก	1	5,415.99	-	147.54	26.34	3.01	-	5,592.88
	2	5,191.40	-	207.84	29.92	8.59	-	5,437.75
	รวม	5,241.85	-	194.30	29.12	7.34	-	5,472.61
กลาง	1	4,068.25	-	113.07	29.85	2.14	2.82	4,216.13
	2	3,636.47	-	117.55	17.80	4.03	3.44	3,779.29
	รวม	3,727.46	-	116.61	20.34	3.63	3.31	3,871.35
ใหญ่	1	4,219.77	-	71.49	12.67	-	-	4,303.93
	2	3,402.06	-	104.30	27.88	0.76	1.00	3,536.-
	รวม	3,486.12	-	100.92	26.32	0.68	0.90	3,614.94
ใหญ่มาก	1	3,196.45	-	200.99	28.19	0.57	-	3,426.20
	2	3,344.31	-	146.16	43.75	-	0.48	3,534.70
	รวม	3,304.31	-	160.99	39.54	0.15	0.35	3,505.34

จากตารางที่ 17-19 หน้า 54-56 จะเห็นว่ารายจ่ายต่อหัวประเภท รายจ่ายดำเนินการจากเงินงบประมาณแผ่นดินในปีงบประมาณ 2530-2532 ของ โรงเรียนทุกขนาดและทุกกลุ่ม มากกว่าร้อยละ 90 เป็นรายจ่ายในหมวด เงินเดือนและค่าจ้างประจำ รายจ่ายดำเนินการส่วนที่เหลือซึ่งมีไม่ถึงร้อยละ 10 เป็นรายจ่ายในหมวดค่าตอบแทน วัสดุและวัสดุ หมวดค่าสาธารณูปโภค หมวด เงินอุดหนุนและหมวดรายจ่ายอื่น สำหรับรายจ่ายในหมวดค่าจ้างชั่วคราวนั้นไม่มี เนื่องจากไม่มีการจ้างลูกจ้างชั่วคราวจากเงินงบประมาณแผ่นดิน

เมื่อนำรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายดำเนินการจากเงินงบประมาณแผ่นดินในปีงบประมาณ 2530-2532 ในตารางที่ 17-19 หน้า 54-56 มาหาค่าเฉลี่ยเพื่อเป็นตัวแทนของทั้ง 3 ปีงบประมาณ ดังแสดงในตารางที่ 20 หน้า 58 จะเห็นว่ารายจ่ายดำเนินการต่อหัวจากเงินงบประมาณแผ่นดินของโรงเรียนขนาดใหญ่กว่าต่ำกว่าของโรงเรียนขนาดเล็กกว่า รายจ่ายดำเนินการต่อหัวของโรงเรียนขนาดเล็กมากไปจนถึงโรงเรียนขนาดใหญ่มากมีจำนวน 7,395.96 บาท 5,115.96 บาท 3,309.32 บาท 3,130.73 บาทและ 3,060 บาท ตามลำดับ จากการวิเคราะห์รายจ่ายดำเนินการต่อหัวจำแนกตามกลุ่มโรงเรียน จะเห็นว่าโรงเรียนในกลุ่มที่ 2 มีรายจ่ายดำเนินการต่อหัวสูงกว่าโรงเรียนในกลุ่มที่ 1 สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่มาก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กมากและขนาดใหญ่ มีรายจ่ายดำเนินการต่อหัวนักเรียนของโรงเรียนในกลุ่มที่ 1 สูงกว่าโรงเรียนในกลุ่มที่ 2 ซึ่งการที่รายจ่ายดำเนินการต่อหัวจากเงินงบประมาณแผ่นดินของโรงเรียนกลุ่มใดจะสูงหรือต่ำกว่ากันนั้นขึ้นอยู่กับจำนวนงบประมาณที่โรงเรียนในกลุ่มนั้น ๆ ได้รับจัดสรรในแต่ละปีงบประมาณว่ามีจำนวนมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแผนการดำเนินงานที่ทางโรงเรียนเสนอไปยังสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในแต่ละปีงบประมาณ

ตารางที่ 20 แสดงรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายดำเนินการจาก
เงินงบประมาณแผ่นดินเฉลี่ยระหว่างปีงบประมาณ
2530-2532 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

หน่วย : บาท

ขนาดของ โรงเรียน	กลุ่ม ที่	ปีงบประมาณ			เฉลี่ย
		2530	2531	2532	
เล็กมาก	1	5,864.77	7,165.70	10,241.58	7,757.35
	2	6,191.25	6,487.19	8,600.53	7,092.99
	รวม	6,016.47	6,818.73	9,352.69	7,395.96
เล็ก	1	4,133.31	4,699.73	5,592.88	4,808.64
	2	5,131.75	5,050.54	5,437.75	5,206.68
	รวม	4,905.66	4,969.62	5,472.61	5,115.96
กลาง	1	2,688.43	2,995.91	4,216.13	3,300.16
	2	3,034.05	3,126.38	3,779.29	3,313.24
	รวม	2,957.74	3,098.87	3,871.35	3,309.32
ใหญ่	1	3,291.50	3,420.89	4,303.93	3,672.11
	2	2,813.25	2,860.13	3,536.-	3,069.79
	รวม	2,861.50	2,915.74	3,614.94	3,130.73
ใหญ่มาก	1	2,613.23	2,777.79	3,426.20	2,939.07
	2	2,791.29	2,987.19	3,534.70	3,104.39
	รวม	2,743.70	2,930.96	3,505.34	3,060.-

1.2 รายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายดำเนินการจากเงิน
นอกงบประมาณ

การคำนวณรายจ่ายต่อหัวแต่ละหมวดรายจ่ายดำเนินการ
จากเงินนอกงบประมาณของโรงเรียนแต่ละขนาด คำนวณได้จากการนำเอา
รายจ่ายดำเนินการจากเงินนอกงบประมาณในตารางที่ 6 7 และ 8 หน้า 33-
35 หารด้วยจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จาก
ตารางที่ 16 หน้า 45 ของโรงเรียนในขนาดเดียวกันและปีเดียวกัน

รายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายดำเนินการจากเงิน
นอกงบประมาณจำแนกตามหมวดรายจ่ายและขนาดของโรงเรียน ระหว่างปี
งบประมาณ 2530-2532 แสดงไว้ในตารางที่ 21-23 หน้า 60-62

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 แสดงรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายค่าเงินการจากเงินนอกงบประมาณ จำแนกตามหมวดรายจ่าย และขนาดของโรงเรียน ปีงบประมาณ 2530

หน่วย : บาท

ขนาดของโรงเรียน	กลุ่มที่	เงินเดือนและค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	เงินอุดหนุน	รายจ่ายอื่น	รวมรายจ่ายค่าเงินการ
เล็กมาก	1	-	-	150.94	-	-	-	150.94
	2	-	-	-	-	-	-	-
	รวม	-	-	80.81	-	-	-	80.81
เล็ก	1	-	-	-	-	52.02	-	52.02
	2	-	-	0.32	-	-	-	0.32
	รวม	-	-	0.25	-	11.78	-	12.03
กลาง	1	-	3.18	-	-	-	-	3.18
	2	-	1.18	32.38	-	3.33	1.25	38.14
	รวม	-	1.62	25.23	-	2.60	0.98	30.43
ใหญ่	1	-	-	5.85	-	-	3.12	8.97
	2	-	1.58	151.32	-	0.67	1.15	154.72
	รวม	-	1.42	136.64	-	0.60	1.34	140.00
ใหญ่มาก	1	-	-	0.41	-	-	-	0.41
	2	-	16.81	238.28	-	0.86	5.47	261.42
	รวม	-	12.32	174.71	-	0.63	4.01	191.67

ตารางที่ 22 แสดงรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายค่าเงินการจากเงินนอกงบประมาณ จำแนกตามหมวดรายจ่าย และขนาดของโรงเรียน ปีงบประมาณ 2531

หน่วย : บาท

ขนาดของโรงเรียน	กลุ่มที่	เงินเดือนและค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	เงินอุดหนุน	รายจ่ายอื่น	รวมรายจ่ายค่าเงินการ
เล็กมาก	1	-	-	186.05	-	-	-	186.05
	2	-	-	-	-	-	-	-
	รวม	-	-	90.91	-	-	-	90.91
เล็ก	1	-	-	-	-	-	-	-
	2	-	-	10.36	-	-	-	10.36
	รวม	-	-	7.97	-	-	-	7.97
กลาง	1	-	3.34	1.49	-	-	-	4.83
	2	-	1.17	34.15	-	2.72	1.37	39.41
	รวม	-	1.62	27.27	-	2.15	1.08	32.12
ใหญ่	1	-	-	2.38	-	-	5.48	7.86
	2	-	1.79	196.99	-	0.23	2.33	201.34
	รวม	-	1.61	177.70	-	0.20	2.64	182.15
ใหญ่มาก	1	-	-	4.75	-	-	209.67	214.42
	2	-	21.58	271.92	-	0.08	2.98	296.56
	รวม	-	15.79	200.16	-	0.06	58.49	274.50

ตารางที่ 23 แสดงรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายค่าเงินการจากเงินนอกงบประมาณ จำแนกตามหมวดรายจ่าย และขนาดของโรงเรียน ปีงบประมาณ 2532

หน่วย : บาท

ขนาดของโรงเรียน	กลุ่มที่	เงินเดือนและค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	เงินอุดหนุน	รายจ่ายอื่น	รวมรายจ่ายค่าเงินการ
เล็กมาก	1	-	-	242.42	-	-	-	242.42
	2	-	-	-	-	-	-	-
	รวม	-	-	111.11	-	-	-	111.11
เล็ก	1	-	-	-	-	126.51	-	126.51
	2	-	-	0.69	-	-	-	0.69
	รวม	-	-	0.54	-	28.42	-	28.96
กลาง	1	-	3.62	0.13	-	-	-	3.75
	2	-	1.45	62.25	-	2.01	1.04	66.75
	รวม	-	1.91	49.16	-	1.59	0.82	53.48
ใหญ่	1	-	-	6.89	-	-	5.43	12.32
	2	-	3.19	278.30	-	0.11	-	281.60
	รวม	-	2.86	250.40	-	0.10	0.56	253.92
ใหญ่มาก	1	-	-	-	-	-	206.48	206.48
	2	-	24.87	307.14	-	0.30	5.93	338.24
	รวม	-	18.14	224.06	-	0.22	60.18	302.60

จากตารางที่ 21-23 หน้า 60-62 จะเห็นว่ารายจ่ายดำเนินการต่อหัวจากเงินนอกงบประมาณในปีงบประมาณ 2530-2532 ของโรงเรียนทุกขนาดและทุกกลุ่มส่วนใหญ่จะเป็นรายจ่ายในหมวดค่าตอบแทน วัสดุและวัสดุ ซึ่งรายจ่ายในหมวดนี้จะนำไปใช้ในการจัดซื้อวัสดุที่จำเป็นในการเรียนการสอน เนื่องจากงบประมาณที่ทางโรงเรียนได้รับจัดสรรจากรัฐบาลในส่วนนี้มีจำนวนไม่เพียงพอในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนที่จำเป็น รายจ่ายในหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำและหมวดค่าสาธารณูปโภคจะไม่มีเบิกจ่ายจากเงินนอกงบประมาณ

เมื่อนำรายจ่ายดำเนินการต่อหัวในปีงบประมาณ 2530-2532 จากตารางที่ 21-23 หน้า 60-62 มาหาค่าเฉลี่ยเพื่อเป็นตัวแทนของรายจ่ายดำเนินการจากเงินนอกงบประมาณทั้ง 3 ปีงบประมาณ ดังแสดงในตารางที่ 24 หน้า 64 จะเห็นว่ารายจ่ายดำเนินการต่อหัวจากเงินนอกงบประมาณของโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กว่าจะสูงกว่าโรงเรียนที่มีขนาดเล็กกว่า ยกเว้นโรงเรียนขนาดเล็กมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนขนาดเล็กจำเป็นต้องพึ่งตัวเองมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ เนื่องจากโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่มีชื่อเสียงมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนั้นจึงได้รับเงินสนับสนุนจากเงินนอกงบประมาณสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายและความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนด้วย รายจ่ายดำเนินการจากเงินนอกงบประมาณของโรงเรียนในแต่ละขนาดเรียงตามลำดับจากโรงเรียนขนาดเล็กมากไปจนถึงโรงเรียนขนาดใหญ่มากเป็นดังนี้ 94.28 บาท 16.32 บาท 38.68 บาท 192.02 บาท และ 256.26 บาท ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายดำเนินการของโรงเรียนในแต่ละกลุ่ม จะเห็นว่าโรงเรียนขนาดเล็กมากจะมีรายจ่ายดำเนินการต่อหัวจากเงินนอกงบประมาณเฉพาะในกลุ่มที่ 1 คือมีค่าเท่ากับ 193.14 บาท ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กรายจ่ายดำเนินการต่อหัวจากเงินนอกงบประมาณของกลุ่มที่ 1 สูงกว่ากลุ่มที่ 2 สำหรับโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่มาก มีรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายดำเนินการจากเงินนอกงบประมาณของโรงเรียน

ตารางที่ 24 แสดงรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายดำเนินการจาก
เงินนอกงบประมาณเฉลี่ยระหว่างปีงบประมาณ
2530-2532 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
หน่วย : บาท

ขนาดของ โรงเรียน	กลุ่ม ที่	ปีงบประมาณ			เฉลี่ย
		2530	2531	2532	
เล็กมาก	1	150.94	186.05	242.42	193.14
	2	-	-	-	-
	รวม	80.81	90.91	111.11	94.28
เล็ก	1	52.02	-	126.51	59.51
	2	0.32	10.36	0.69	3.79
	รวม	12.03	7.97	28.96	16.32
กลาง	1	3.18	4.83	3.75	3.92
	2	38.14	39.41	66.75	48.10
	รวม	30.43	32.12	53.48	38.68
ใหญ่	1	8.97	7.86	12.32	9.72
	2	154.72	201.34	281.60	212.55
	รวม	140.00	182.15	253.92	192.02
ใหญ่มาก	1	0.41	214.42	206.48	140.44
	2	261.42	296.56	338.24	298.74
	รวม	191.67	274.50	302.60	256.26

ในกลุ่มที่ 2 สูงกว่ากลุ่มที่ 1 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนในกลุ่มที่ 2 ได้รับเงินสนับสนุนจากเงินนอกงบประมาณจำนวนมากกว่าโรงเรียนในกลุ่มที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนในกลุ่มที่ 2 เปิดสอนในระดับก่อนประถมศึกษาด้วย เป็นเหตุให้โรงเรียนในกลุ่มที่ 2 ได้รับเงินสนับสนุนจากเงินนอกงบประมาณสูงขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.3 รายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายดำเนินการรวมจากเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินนอกงบประมาณ

การคำนวณรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายดำเนินการจากเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินนอกงบประมาณของโรงเรียนแต่ละขนาดได้จากการนำเอารายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายดำเนินการจากเงินงบประมาณแผ่นดินในตารางที่ 20 หน้า 58 รวมกับรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายดำเนินการจากเงินนอกงบประมาณในตารางที่ 24 หน้า 64 ของโรงเรียนขนาดเดียวกันและปีงบประมาณเดียวกัน สำหรับรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายดำเนินการทั้งสองที่จ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินนอกงบประมาณ แสดงไว้ในตารางที่ 25 หน้า 67

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 แสดงรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายดำเนินการเฉลี่ย
จำแนกตามแหล่งการเงิน และขนาดของโรงเรียน

หน่วย : บาท

ขนาดของ โรงเรียน	กลุ่ม ที่	งบประมาณแผ่นดิน		นอกงบประมาณ		รวม
		บาท	%	บาท	%	
เล็กมาก	1	7,757.35	97.57	193.14	2.43	7,950.49
	2	7,092.99	100	-	-	7,092.99
	รวม	7,395.96	98.74	94.28	1.26	7,490.24
เล็ก	1	4,808.64	98.78	59.51	1.22	4,868.15
	2	5,206.68	99.93	3.79	0.07	5,210.47
	รวม	5,115.96	99.68	16.32	0.32	5,132.28
กลาง	1	3,300.16	99.88	3.92	0.12	3,304.08
	2	3,313.24	98.57	48.10	1.43	3,361.34
	รวม	3,309.32	98.84	38.68	1.16	3,348.-
ใหญ่	1	3,672.11	99.74	9.72	0.26	3,681.83
	2	3,069.79	93.52	212.55	6.48	3,282.34
	รวม	3,130.73	94.22	192.02	5.78	3,322.75
ใหญ่มาก	1	2,939.07	95.44	140.44	4.56	3,079.51
	2	3,104.39	91.22	298.74	8.78	3,403.13
	รวม	3,060.-	92.27	256.26	7.73	3,316.26

จากตารางที่ 25 หน้า 67 จะเห็นว่ารายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่าย
ดำเนินการเฉลี่ยของโรงเรียนขนาดใหญ่กว่าต่ำกว่าโรงเรียนขนาดเล็กกว่า
ลดหลั่นกันไปตามลำดับ สามารถเรียงลำดับรายจ่ายดำเนินการเฉลี่ยต่อหัวจาก
โรงเรียนขนาดเล็กมากไปหาโรงเรียนขนาดใหญ่มากได้ดังนี้ 7,490.24 บาท
5,132.28 บาท 3,348 บาท 3,322.75 บาทและ 3,316.26 บาท ตาม
ลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนในขนาดใหญ่ขึ้นจะมีจำนวนนักเรียนมากขึ้น จึงทำ
ให้รายจ่ายดำเนินการเฉลี่ยต่อหัวต่ำกว่าโรงเรียนที่มีขนาดเล็กกว่า จากการ
วิเคราะห์รายจ่ายดำเนินการเฉลี่ยต่อหัวของโรงเรียนแต่ละกลุ่ม พบว่ารายจ่าย
ดำเนินการเฉลี่ยต่อหัวของโรงเรียนในกลุ่มที่ 2 สูงกว่ากลุ่มที่ 1 สำหรับ
โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่มาก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กมาก
และโรงเรียนขนาดใหญ่มีรายจ่ายดำเนินการเฉลี่ยต่อหัวของโรงเรียนในกลุ่มที่ 1
สูงกว่ากลุ่มที่ 2

จากตารางที่ 25 แสดงให้เห็นว่ารายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่าย
ดำเนินการเฉลี่ยของโรงเรียนในแต่ละขนาดและแต่ละกลุ่ม มากกว่าร้อยละ
90 มาจากเงินงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งแสดงว่าโรงเรียนทุกขนาดและทุกกลุ่มยังมี
ความจำเป็นที่จะต้องได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาล โดยที่โรงเรียนขนาดใหญ่ขึ้น
จะพยายามช่วยเหลือตัวเองมากขึ้นโดยการหาเงินสนับสนุนจากเงินนอกงบประมาณ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. รายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายงบกลาง

รายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายงบกลางหาได้จากการนำเอา รายจ่ายงบกลางจากตารางที่ 9 หน้า 37 หารด้วยจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากตารางที่ 16 หน้า 45 ของโรงเรียน ขนาดเดียวกันในปีเดียวกัน รายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายงบกลางเฉลี่ยระหว่าง ปีงบประมาณ 2530-2532 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนแสดงตามตารางที่ 26 หน้า 70

จากตารางที่ 26 สามารถเรียงลำดับขนาดของโรงเรียนที่มีรายจ่าย งบกลางเฉลี่ยต่อหัวต่ำสุดไปหาสูงสุดได้ดังนี้คือ โรงเรียนขนาดใหญ่มาก ขนาด กลาง ขนาดใหญ่ ขนาดเล็กมาก และขนาดเล็ก เมื่อพิจารณารายจ่ายงบกลาง เฉลี่ยต่อหัวของโรงเรียนในแต่ละกลุ่มพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดเล็ก มาก มีรายจ่ายงบกลางเฉลี่ยต่อหัวของโรงเรียนในกลุ่มที่ 2 สูงกว่ากลุ่มที่ 1 ในขณะที่โรงเรียนขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่มากจะมีรายจ่ายงบกลาง เฉลี่ยต่อหัวของโรงเรียนในกลุ่มที่ 2 สูงกว่าโรงเรียนในกลุ่มที่ 1 การที่รายจ่าย งบกลางจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับข้าราชการและลูกจ้างของโรงเรียนว่าจะเบิก รายจ่ายงบกลางประเภทใดบ้าง จำนวนมากน้อยเพียงใดซึ่งมีความไม่แน่นอนใน แต่ละโรงเรียนและในแต่ละปีงบประมาณ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 แสดงรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายงบกลางเฉลี่ยระหว่าง
ปีงบประมาณ 2530-2532 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
หน่วย : บาท

ขนาดของ โรงเรียน	กลุ่ม ที่	2530	2531	2532	เฉลี่ย
เล็กมาก	1	113.21	216.07	104.70	144.66
	2	294.09	293.33	296.93	294.78
	รวม	197.26	255.58	208.82	220.55
เล็ก	1	175.65	178.54	147.92	167.37
	2	273.32	295.57	231.44	266.78
	รวม	251.20	268.58	212.68	244.15
กลาง	1	199.04	214.65	189.63	201.11
	2	163.93	167.77	173.23	168.31
	รวม	171.68	177.65	176.68	175.34
ใหญ่	1	177.14	174.74	205.73	185.87
	2	253.29	135.42	138.84	175.85
	รวม	245.61	139.32	145.71	176.88
ใหญ่มาก	1	141.04	100.42	125.93	122.46
	2	85.89	83.90	85.64	85.14
	รวม	100.63	88.33	96.54	95.17

3. รายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุน

รายจ่ายลงทุน ประกอบด้วยค่าเสื่อมราคาครุภัณฑ์และ
สิ่งก่อสร้างซึ่งจำแนกตามแหล่งที่มาของเงินได้ดังนี้

3.1 รายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนจากเงินงบประมาณ แผ่นดิน

การคำนวณรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนจาก
เงินงบประมาณแผ่นดินในแต่ละขนาดของโรงเรียน คำนวณได้จากการนำเอา
ค่าเสื่อมราคาครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างจากเงินงบประมาณแผ่นดินในตารางที่ 14
หน้า 43 หารด้วยจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
จากตารางที่ 16 หน้า 45 ของโรงเรียนในขนาดเดียวกันและปีเดียวกัน

รายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนจากเงินงบประมาณ
แผ่นดินจำแนกตามหมวดรายจ่ายและขนาดของโรงเรียน ระหว่างปีงบประมาณ
2530-2532 แสดงในตารางที่ 27 หน้า 72

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 27 แสดงรายจ่ายค้ำหวัดประเภทรายจ่ายลงทุนจากเงินงบประมาณแผ่นดิน จำนวนค้ำหวัดรายจ่ายและขนาดของโรงเรียน
ระหว่างปีงบประมาณ 2530-2532

หน่วย : บาท

ขนาดของโรงเรียน	กลุ่มที่	2530			2531			2532		
		ค้ำเสื่อมราคาครุภัณฑ์	ค้ำเสื่อมราคาสิ่งก่อสร้าง	รวม	ค้ำเสื่อมราคาครุภัณฑ์	ค้ำเสื่อมราคาสิ่งก่อสร้าง	รวม	ค้ำเสื่อมราคาครุภัณฑ์	ค้ำเสื่อมราคาสิ่งก่อสร้าง	รวม
เล็กมาก	1	-	135.74	135.74	-	167.31	167.31	-	218.01	218.01
	2	51.89	37.74	89.62	48.25	35.09	83.33	52.88	38.46	91.35
	รวม	24.11	90.20	114.31	24.67	99.69	124.37	28.65	120.75	149.40
เล็ก	1	28.25	460.02	488.27	30.87	468.14	499.01	36.55	479.42	515.97
	2	7.60	304.31	311.91	7.32	306.62	313.94	10.22	288.25	298.47
	รวม	12.28	339.57	351.85	12.75	343.88	356.63	16.14	331.19	347.33
กลาง	1	4.73	168.56	173.29	7.50	178.30	185.80	12.09	188.77	200.87
	2	9.95	221.51	231.45	12.95	220.30	233.25	15.91	226.90	242.81
	รวม	8.80	209.82	218.61	11.80	211.44	223.24	15.11	218.86	223.97
ใหญ่	1	24.03	78.30	102.33	24.15	78.72	102.87	24.26	79.05	103.30
	2	4.62	175.35	179.97	6.05	173.82	179.87	6.47	176.45	182.92
	รวม	6.58	165.56	172.13	7.84	164.39	172.24	8.30	166.43	174.73
ใหญ่มาก	1	1.98	268.18	270.16	2.28	267.46	269.75	2.33	273.17	275.50
	2	2.92	188.66	191.58	4.07	186.31	190.38	5.27	193.66	198.92
	รวม	2.67	209.91	212.58	3.59	208.11	211.70	4.47	215.16	219.64

เมื่อนำรายจ่ายลงทุนต่อหัวจากเงินงบประมาณแผ่นดินในปีงบประมาณ 2530-2532 จากตารางที่ 27 หน้า 72 มาหาค่าเฉลี่ยจากเงินงบประมาณแผ่นดินทั้ง 3 ปี ดังแสดงในตารางที่ 28 หน้า 75 จะเห็นได้ว่ารายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนจากเงินงบประมาณแผ่นดินของโรงเรียนขนาดต่าง ๆ มีความแตกต่างกัน สามารถเรียงลำดับรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนของโรงเรียนขนาดต่าง ๆ จากน้อยไปหามากได้ดังนี้คือ ขนาดเล็กมาก ขนาดใหญ่ ขนาดใหญ่มาก ขนาดกลางและขนาดเล็ก จากผลของการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ทราบว่า สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ให้การสนับสนุนในด้านรายจ่ายลงทุนแก่โรงเรียนขนาดเล็กมากที่สุด รองลงมาจะเป็นโรงเรียนขนาดกลางซึ่งมีความพร้อมในด้านครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก สำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่นี้ ได้รับงบประมาณในการลงทุนน้อยกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางเนื่องจากเป็นโรงเรียนที่มีครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างในจำนวนที่มากกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ๆ อยู่แล้ว ทั้งนี้เพื่อยกระดับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติให้เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมในด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ให้เท่าเทียมกันทุกโรงเรียน สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กเนื่องจากเป็นโรงเรียนที่อยู่ห่างไกล นักเรียนมีจำนวนไม่มากนัก รายจ่ายลงทุนส่วนใหญ่จึงใช้ในการจัดหาครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างเท่าที่จำเป็นเพื่อให้ นักเรียนสามารถใช้ประโยชน์ในระหว่างการศึกษา งบประมาณที่รัฐจัดสรรไปให้จึงมีจำนวนไม่มากนัก

เมื่อวิเคราะห์รายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนจำแนกตามกลุ่มของโรงเรียนในขนาดต่าง ๆ จะเห็นว่าโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดใหญ่มากมีรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนของโรงเรียนในกลุ่มที่ 1 สูงกว่ากลุ่มที่ 2 เนื่องจากโรงเรียนในกลุ่มที่ 1 ยังมีจำนวนครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างไม่เพียงพอที่จะใช้ประกอบการเรียนการสอน รัฐจึงจำเป็นต้องสนับสนุนงบประมาณสำหรับโรงเรียนในกลุ่มที่ 1 สูงกว่ากลุ่มที่ 2 ในขณะที่โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มิมีรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนของโรงเรียนในกลุ่มที่ 2 สูงกว่า

โรงเรียนในกลุ่มที่ 1 เพราะโรงเรียนในกลุ่มที่ 2 มีโครงการที่จะขยายจำนวนนักเรียนให้เพิ่มมากขึ้น จึงมีความจำเป็นต้องปลูกสร้างอาคารเรียนรวมทั้งจัดหาครุภัณฑ์ประจำห้องเรียนเพิ่มมากขึ้น และถ้าพิจารณารายจ่ายลงทุนต่อหัวจากเงินงบประมาณแผ่นดินของโรงเรียนในแต่ละกลุ่ม จะพบว่าส่วนใหญ่จะเป็นค่าเสื่อมราคาสั่งก่อสร้าง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 แสดงรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนจาก
เงินงบประมาณแผ่นดินเฉลี่ยระหว่างปีงบประมาณ
2530-2532 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

หน่วย : บาท

ขนาดของ โรงเรียน	กลุ่ม ที่	ปีงบประมาณ			เฉลี่ย
		2530	2531	2532	
เล็กมาก	1	135.74	167.31	218.01	173.69
	2	89.62	83.33	91.35	88.10
	รวม	114.31	124.37	149.40	129.36
เล็ก	1	488.27	499.01	515.97	501.08
	2	311.91	313.94	298.47	308.11
	รวม	351.85	356.63	347.33	351.94
กลาง	1	173.29	185.80	200.87	186.65
	2	231.45	233.25	242.81	235.84
	รวม	218.61	223.24	223.97	221.94
ใหญ่	1	102.23	102.87	103.30	102.80
	2	179.97	179.87	182.92	180.92
	รวม	172.13	172.24	174.73	173.03
ใหญ่มาก	1	270.16	269.75	275.50	271.80
	2	191.58	190.38	198.92	193.63
	รวม	212.58	211.70	219.64	214.64

3.2 รายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนจากเงินนอก งบประมาณ

การคำนวณรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนจากเงิน
นอกงบประมาณในแต่ละขนาดของโรงเรียน คำนวณได้จากการนำเอา
ค่าเสื่อมราคาครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างจากเงินนอกงบประมาณในตารางที่ 15 หน้า
44 หารด้วยจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จาก
ตารางที่ 16 หน้า 45 ของโรงเรียนในขนาดเดียวกันและปีเดียวกัน

รายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนจากเงินนอก
งบประมาณจำแนกตามหมวดรายจ่ายและขนาดของโรงเรียน ระหว่างปี
งบประมาณ 2530-2532 แสดงในตารางที่ 29 หน้า 77

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 แสดงรายจ่ายค้ำหวัดประเภทรายจ่ายลงทุนจากเงินนอกงบประมาณ จำแนกตามหมวดรายจ่ายและขนาดของโรงเรียน
ระหว่างปีงบประมาณ 2530-2532

หน่วย : บาท

ขนาดของโรงเรียน	กลุ่มที่	2530			2531			2532		
		ค่าเสื่อมราคาครุภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาสังก่อสร้าง	รวม	ค่าเสื่อมราคาครุภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาสังก่อสร้าง	รวม	ค่าเสื่อมราคาครุภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาสังก่อสร้าง	รวม
เล็กมาก	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	รวม	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เล็ก	1	-	0.58	0.58	-	0.59	0.59	-	0.60	0.60
	2	-	2.70	2.70	-	2.81	2.81	-	2.57	2.57
	รวม	-	2.22	2.22	-	2.30	2.30	-	2.13	2.13
กลาง	1	1.42	3.57	4.99	1.83	3.77	5.60	1.91	4.16	6.06
	2	5.56	9.59	15.15	7.51	9.82	17.34	9.40	10.13	19.53
	รวม	4.65	8.26	12.91	6.32	8.55	14.86	7.82	8.87	16.69
ใหญ่	1	30.64	15.65	46.28	32.43	15.73	48.16	32.57	15.80	48.36
	2	7.33	12.34	19.67	8.32	12.17	20.49	9.00	12.33	21.33
	รวม	9.68	12.68	22.36	10.71	12.52	23.23	11.42	12.69	24.11
ใหญ่มาก	1	48.57	-	48.57	60.01	-	60.01	79.08	-	79.08
	2	-	3.39	3.39	-	3.35	3.35	-	3.47	3.47
	รวม	12.98	2.48	15.46	16.12	2.45	18.57	21.39	2.53	23.92

จากตารางที่ 29 หน้า 77 จะเห็นว่ารายจ่ายลงทุนต่อหัวจากเงินนอกงบประมาณของโรงเรียนในขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่จะเป็นค่าเสื่อมราคาของสิ่งก่อสร้างซึ่งอัตราส่วนของค่าเสื่อมราคาส่งก่อสร้างของโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดดังกล่าวเมื่อเทียบกับรายจ่ายลงทุนจากเงินนอกงบประมาณทั้งหมดในแต่ละปีงบประมาณจะลดลงในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ขึ้นทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ขึ้นจะมีความพร้อมในเรื่องของสิ่งก่อสร้างมากกว่าโรงเรียนที่มีขนาดเล็กกว่า เนื่องจากได้รับงบประมาณสนับสนุนในด้านสิ่งก่อสร้างจากรัฐเป็นจำนวนที่สูงกว่าโรงเรียนที่มีขนาดเล็กกว่า ดังนั้นเงินสนับสนุนที่ได้จากเงินนอกงบประมาณจึงนำไปใช้ในการจัดหาครุภัณฑ์ในอัตราส่วนที่สูงขึ้นในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ขึ้น สำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่มากนั้น รายจ่ายลงทุนจากเงินนอกงบประมาณส่วนใหญ่จะเป็นค่าเสื่อมราคาครุภัณฑ์ ทั้งนี้เนื่องจากในโรงเรียนขนาดใหญ่มากโดยปกติจะได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณสำหรับค่าสิ่งก่อสร้างในจำนวนที่เพียงพออยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายจากเงินนอกงบประมาณเพื่อการก่อสร้างอาคารเรียนหรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ อีก เงินนอกงบประมาณของโรงเรียนขนาดใหญ่มากจึงถูกนำไปใช้ในการจัดซื้อครุภัณฑ์ที่จำเป็นซึ่งยังมีจำนวนไม่เพียงพอในการให้บริการทางการศึกษาแก่นักเรียนในสังกัด สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กมากนั้นไม่มีรายจ่ายจากเงินนอกงบประมาณในส่วนของรายจ่ายลงทุน เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กมากเป็นโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลยากต่อการติดต่อสื่อสาร นักเรียนส่วนมากมีฐานะยากจน จึงไม่ค่อยมีเงินสนับสนุนจากเงินนอกงบประมาณมากนักโดยเฉพาะเงินนอกงบประมาณในส่วนจากรายจ่ายลงทุน

เมื่อนำรายจ่ายลงทุนต่อหัวจากเงินนอกงบประมาณในปีงบประมาณ 2530-2532 ในตารางที่ 29 หน้า 77 มาหาค่าเฉลี่ยเพื่อเป็นตัวแทนของรายจ่ายลงทุนต่อหัวจากเงินนอกงบประมาณทั้ง 3 ปีงบประมาณ ดังแสดงในตารางที่ 30 หน้า 79 จะเห็นว่าค่าเฉลี่ยรายจ่ายลงทุนต่อหัวจากเงินนอกงบประมาณในแต่ละขนาดของโรงเรียนมีความแตกต่างกัน สามารถเรียง

ตารางที่ 30 แสดงรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุน
จากเงินนอกงบประมาณเฉลี่ยระหว่าง
ปีงบประมาณ 2530-2532 จำแนกตาม
ขนาดของโรงเรียน

หน่วย : บาท

ขนาดของ โรงเรียน	กลุ่ม ที่	ปีงบประมาณ			เฉลี่ย
		2530	2531	2532	
เล็กมาก	1	-	-	-	-
	2	-	-	-	-
	รวม	-	-	-	-
เล็ก	1	0.58	0.59	0.60	0.59
	2	2.70	2.81	2.57	2.69
	รวม	2.22	2.30	2.13	2.22
กลาง	1	4.99	5.60	6.06	5.55
	2	15.15	17.34	19.53	17.34
	รวม	12.91	14.86	16.69	14.82
ใหญ่	1	46.28	48.16	48.36	47.60
	2	19.67	20.49	21.33	20.50
	รวม	22.36	23.23	24.11	23.23
ใหญ่มาก	1	48.57	60.01	79.08	62.55
	2	3.39	3.35	3.47	3.40
	รวม	15.46	18.57	23.92	19.32

ลำดับโรงเรียนขนาดต่าง ๆ ที่มีรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนจากเงินนอกงบประมาณจากน้อยไปหามากได้ดังนี้คือ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่มากและขนาดใหญ่ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กมากไม่มีรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนจากเงินนอกงบประมาณ

เมื่อวิเคราะห์รายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนจากเงินนอกงบประมาณจำแนกตามกลุ่มของโรงเรียนในขนาดต่าง ๆ จะเห็นว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนจากเงินนอกงบประมาณของโรงเรียนในกลุ่มที่ 2 สูงกว่าในกลุ่มที่ 1 ในขณะที่โรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่มากมีรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนจากเงินนอกงบประมาณของโรงเรียนในกลุ่มที่ 1 สูงกว่าโรงเรียนในกลุ่มที่ 2

3.3 รายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนจากเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินนอกงบประมาณ

การคำนวณรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนจากเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินนอกงบประมาณในโรงเรียนแต่ละขนาด ได้จากการเอารายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนจากเงินงบประมาณแผ่นดิน ในตารางที่ 28 หน้า 75 รวมกับรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนจากเงินนอกงบประมาณของโรงเรียนขนาดเดียวกันและปีงบประมาณเดียวกันจากตารางที่ 30 หน้า 79 ดังปรากฏตามตารางที่ 31 หน้า 81

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 31 แสดงรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนเฉลี่ย
จำแนกตามแหล่งการเงิน และขนาดของโรงเรียน
หน่วย : บาท

ขนาดของ โรงเรียน	กลุ่ม ที่	งบประมาณแผ่นดิน		นอกงบประมาณ		รวม
		บาท	%	บาท	%	
เล็กมาก	1	173.69	100	-	-	173.69
	2	88.10	100	-	-	88.10
	รวม	129.36	100	-	-	129.36
เล็ก	1	501.08	99.88	0.59	0.12	501.67
	2	308.11	99.13	2.69	0.87	310.80
	รวม	351.94	99.37	2.22	0.63	354.16
กลาง	1	186.65	97.11	5.55	2.89	192.20
	2	235.84	93.15	17.34	6.85	253.18
	รวม	221.94	93.74	14.82	6.26	236.76
ใหญ่	1	102.80	68.35	47.60	31.65	150.40
	2	180.92	89.82	20.50	10.18	201.42
	รวม	173.03	88.16	23.23	11.84	196.26
ใหญ่มาก	1	271.80	81.29	62.55	18.71	334.35
	2	193.63	98.27	3.40	1.73	197.03
	รวม	214.64	91.74	19.32	8.26	233.96

จากตารางที่ 31 หน้า 81 จะเห็นว่ารายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนเฉลี่ยของโรงเรียนในแต่ละขนาดมีความแตกต่างกัน สามารถเรียงลำดับโรงเรียนขนาดต่าง ๆ ที่มีรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนจากน้อยไปหามากได้ดังนี้คือ โรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดใหญ่ ขนาดใหญ่มาก ขนาดกลางและขนาดเล็ก จะเห็นได้ว่าโดยเฉลี่ยแล้วรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนส่วนใหญ่จะได้มาจากเงินงบประมาณแผ่นดิน

เมื่อวิเคราะห์รายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนในแต่ละกลุ่มของโรงเรียนขนาดต่าง ๆ จะเห็นว่ารายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนของโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดใหญ่มากนั้น โรงเรียนในกลุ่มที่ 1 จะมีรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนสูงกว่าโรงเรียนในกลุ่มที่ 2 ในขณะที่โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่มีรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนของโรงเรียนในกลุ่มที่ 2 สูงกว่าโรงเรียนในกลุ่มที่ 1

4. ต้นทุนการศึกษารายหัวของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 1

เมื่อนำรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายดำเนินการจากตารางที่ 25 หน้า 67 รายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายงบกลางจากตารางที่ 26 หน้า 70 และรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายลงทุนจากตารางที่ 31 หน้า 81 ของโรงเรียนที่มีขนาดเดียวกันและมาจากแหล่งการเงินเดียวกันในงบประมาณเดียวกันมารวมกัน จะได้ต้นทุนการศึกษารายหัวของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 1 ของโรงเรียนขนาดต่าง ๆ จำแนกตามแหล่งการเงิน แสดงในตารางที่ 32 หน้า 83

ตารางที่ 32 แสดงต้นทุนการศึกษารายหัว จำแนกตามแหล่งการเงินและขนาดของโรงเรียน

หน่วย : บาท

ขนาดของโรงเรียน	กลุ่มที่	รายจ่ายค่าเงินการ			รายจ่ายงบกลาง			รายจ่ายลงทุน			ต้นทุนการศึกษารายหัว		
		งบประมาณแผ่นดิน	นอกงบประมาณ	รวม	งบประมาณแผ่นดิน	นอกงบประมาณ	รวม	งบประมาณแผ่นดิน	นอกงบประมาณ	รวม	งบประมาณแผ่นดิน	นอกงบประมาณ	รวม
เล็กมาก	1	7,757.35	193.14	7,950.49	144.66	-	144.66	173.69	-	173.69	8,075.70	193.14	8,268.84
	2	7,092.99	-	7,092.99	294.78	-	294.78	88.10	-	88.10	7,475.87	-	7,475.87
	รวม	7,395.96	94.28	7,490.24	220.55	-	220.55	129.36	-	129.36	7,745.87	94.28	7,840.15
เล็ก	1	4,808.64	59.51	4,868.15	167.37	-	167.37	501.08	0.59	501.67	5,477.09	60.10	5,537.19
	2	5,206.68	3.79	5,210.47	266.78	-	266.78	308.11	2.69	310.80	5,781.57	6.48	5,788.05
	รวม	5,115.96	16.32	5,132.28	244.15	-	244.15	351.94	2.22	354.16	5,712.05	18.54	5,730.59
กลาง	1	3,300.16	3.92	3,304.08	201.11	-	201.11	186.65	5.55	192.20	3,687.92	9.47	3,697.39
	2	3,313.24	48.10	3,361.34	168.31	-	168.31	235.84	17.34	253.18	3,717.39	65.44	3,782.83
	รวม	3,309.32	38.68	3,348.-	175.34	-	175.34	221.94	14.82	236.76	3,706.60	53.50	3,760.10
ใหญ่	1	3,672.11	9.72	3,681.83	185.87	-	185.87	102.80	47.60	150.40	3,960.78	57.32	4,018.10
	2	3,069.79	212.55	3,282.34	175.85	-	175.85	180.92	20.50	201.42	3,426.56	233.05	3,659.61
	รวม	3,130.73	192.02	3,322.75	176.88	-	176.88	173.03	23.23	196.26	3,480.64	215.25	3,695.89
ใหญ่มาก	1	2,939.07	140.44	3,079.51	122.46	-	122.46	271.80	62.55	334.35	3,333.33	202.99	3,536.32
	2	3,104.39	298.74	3,403.13	85.14	-	85.14	193.63	3.40	197.03	3,383.16	302.14	3,685.30
	รวม	3,060.-	256.26	3,316.26	95.17	-	95.17	214.64	19.32	233.96	3,369.81	275.58	3,645.39

จากตารางที่ 32 หน้า 83 ซึ่งแสดงต้นทุนการศึกษารายหัวของ
โรงเรียนขนาดต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
ในเขตการศึกษา 1 พบว่าต้นทุนการศึกษารายหัวของโรงเรียนขนาดใหญ่กว่า
ต่ำกว่าต้นทุนการศึกษารายหัวของโรงเรียนขนาดเล็กกว่าลดหลั่นกันไปตามลำดับ
เมื่อวิเคราะห์ในแต่ละกลุ่มของโรงเรียนขนาดต่าง ๆ พบว่าโรงเรียนขนาดเล็ก
ขนาดกลางและขนาดใหญ่มากมีต้นทุนการศึกษารายหัวของโรงเรียนในกลุ่มที่ 2
สูงกว่ากลุ่มที่ 1 ในขณะที่โรงเรียนขนาดเล็กมากและขนาดใหญ่ มีต้นทุนการศึกษา
รายหัวของโรงเรียนในกลุ่มที่ 1 สูงกว่าโรงเรียนในกลุ่มที่ 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. รายจ่ายต่อหัววิเคราะห์ในรูปของรายจ่ายคงที่และรายจ่ายแปรได้

รายจ่ายต่อหัวของโรงเรียนขนาดต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 1 ที่วิเคราะห์ได้นั้น ทำให้ทราบว่าในแต่ละปีโรงเรียนขนาดต่าง ๆ ได้ใช้จ่ายเงินไปในการผลิตนักเรียนหนึ่งคนของโรงเรียนขนาดนั้น ๆ เป็นจำนวนเงินเท่าใด แต่มิได้หมายความว่า ถ้าผลิตนักเรียนเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนจะมีรายจ่ายเพิ่มขึ้นตามจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นโดยตรง เพราะรายจ่ายของโรงเรียนที่นำมาคำนวณหารายจ่ายต่อหัวนี้ประกอบด้วยรายจ่ายหลายลักษณะ รายจ่ายบางประเภทจะมีจำนวนสูงขึ้นเป็นสัดส่วนกับจำนวนผลิตที่เพิ่มขึ้น แต่ในขณะที่เดียวกันรายจ่ายบางประเภทจะมีจำนวนคงที่อยู่ระดับหนึ่ง แม้ว่าจะผลิตนักเรียนเพิ่มขึ้นอีกก็ตาม ดังนั้นจะวิเคราะห์รายจ่ายต่อหัวโดยจำแนกเป็น 2 ลักษณะคือ

5.1 รายจ่ายต่อหัวที่อยู่ในรูปของรายจ่ายคงที่

รายจ่ายคงที่ประกอบด้วยรายจ่ายในหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ หมวดค่าจ้างชั่วคราว หมวดเงินอุดหนุน รายจ่ายงบกลางและรายจ่ายลงทุน ซึ่งรายจ่ายคงที่ต่อหัวนักเรียนจำแนกตามหมวดรายจ่ายและขนาดของโรงเรียน ระหว่างปีงบประมาณ 2530-2532 แสดงไว้ในตารางที่ 33 หน้า

ตารางที่ 33 งบแสดงฐานะทางการเงินประเภทงบกำไรขาดทุนสุทธิของกรมการขนส่งทางบก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๒

บาท : ๖๖

งบแสดงฐานะการเงิน	บัญชี	2560						2561						2562					
		งบกำไรขาดทุนสุทธิ		กำไรสุทธิ	กำไรสุทธิ	กำไรสุทธิ	กำไรสุทธิ	งบกำไรขาดทุนสุทธิ		กำไรสุทธิ	กำไรสุทธิ	กำไรสุทธิ	กำไรสุทธิ	งบกำไรขาดทุนสุทธิ		กำไรสุทธิ	กำไรสุทธิ	กำไรสุทธิ	กำไรสุทธิ
		กำไรสุทธิ	กำไรสุทธิ					กำไรสุทธิ	กำไรสุทธิ					กำไรสุทธิ	กำไรสุทธิ				
เดบิต	1	5,544.34	-	-	113.21	135.74	5,793.29	6,926.51	-	-	216.07	167.31	7,309.89	9,934.55	-	-	104.70	218.01	10,257.26
	2	6,003.06	-	-	294.09	69.62	6,392.77	6,044.21	-	140.35	293.33	83.33	6,561.22	8,402.50	-	1.15	296.93	91.35	8,791.93
	รวม	5,760.27	-	-	197.26	114.31	6,071.84	6,475.33	-	71.77	255.58	124.37	6,927.05	9,104.63	-	0.63	208.82	149.40	9,463.54
เครดิต	1	3,849.02	-	150.29	173.65	488.85	4,662.81	4,486.65	-	5.88	178.54	499.60	5,170.67	5,415.99	-	129.52	147.92	516.57	6,210.00
	2	4,873.85	-	38.40	273.32	314.61	5,500.18	4,802.85	-	12.90	295.57	316.75	5,428.07	5,191.40	-	8.59	231.44	301.04	5,732.47
	รวม	4,641.78	-	62.74	251.20	354.07	5,310.79	4,729.92	-	11.28	268.58	358.93	5,368.71	5,241.85	-	35.76	212.68	349.46	5,839.75
กำไรสุทธิ	1	2,590.92	3.18	3.62	199.04	178.28	2,975.04	2,875.24	3.34	1.16	214.65	191.40	3,285.79	4,068.25	3.62	2.14	189.63	206.93	4,470.57
	2	2,900.53	1.18	17.02	163.93	248.60	3,329.25	3,000.94	1.17	9.53	167.77	250.59	3,430.02	3,636.47	1.45	6.04	173.23	262.34	4,079.53
	รวม	2,832.17	1.62	14.07	171.68	231.52	3,251.06	2,974.44	1.62	7.79	177.65	238.10	3,399.60	3,727.46	1.91	5.22	176.68	240.66	4,151.93
กำไรสุทธิ	1	3,227.72	-	2.40	177.14	148.51	3,555.77	3,340.30	-	-	174.74	151.03	3,666.07	4,219.77	-	-	205.73	151.66	4,577.16
	2	2,690.92	1.58	6.08	253.29	199.64	3,151.31	2,747.70	1.79	1.51	135.42	200.36	3,086.78	3,402.06	3.19	0.87	138.84	204.25	3,749.21
	รวม	2,745.10	1.42	5.70	245.61	194.49	3,192.32	2,806.45	1.61	1.36	139.32	195.47	3,144.21	3,486.12	2.86	0.78	145.71	198.84	3,834.31
กำไรสุทธิ	1	2,440.87	-	-	141.04	318.73	2,900.64	2,596.54	-	-	100.42	329.76	3,026.72	3,196.45	-	0.57	125.93	354.56	3,677.53
	2	2,659.49	16.81	1.79	85.83	194.97	2,958.95	2,845.21	21.58	0.08	83.90	192.73	3,144.50	3,344.31	24.87	0.30	85.64	202.39	3,637.51
	รวม	2,601.06	12.32	1.31	100.63	228.04	2,943.36	2,778.43	15.79	0.06	86.33	230.27	3,112.88	3,304.31	18.14	0.37	96.54	243.56	3,662.92

จากตารางที่ 33 หน้า 86 จะเห็นว่ารายจ่ายคงที่ต่อหัวส่วนใหญ่จะเป็นรายจ่ายต่อหัวในหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ เมื่อนำรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายคงที่ในปีงบประมาณ 2530-2532 มาหาค่าเฉลี่ยเพื่อเป็นตัวแทนของทั้ง 3 ปีงบประมาณ ซึ่งแสดงไว้ในตารางที่ 34 หน้า 88 พบว่ารายจ่ายคงที่ของโรงเรียนขนาดต่าง ๆ มีความแตกต่างกันโดยที่โรงเรียนขนาดใหญ่กว่าจะมีรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายคงที่ต่ำกว่าโรงเรียนที่มีขนาดเล็กกว่าลดหลั่นกันไปตามลำดับ และเมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มของโรงเรียนขนาดต่าง ๆ พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กมากและขนาดใหญ่มีรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายคงที่ของโรงเรียนในกลุ่มที่ 1 สูงกว่าโรงเรียนในกลุ่มที่ 2 ในขณะที่โรงเรียนขนาดเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่มากมีรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายคงที่ของโรงเรียนในกลุ่มที่ 2 สูงกว่าโรงเรียนในกลุ่มที่ 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 34 แสดงรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายคงที่เฉลี่ยระหว่าง
ปีงบประมาณ 2530-2532 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
หน่วย : บาท

ขนาดของ โรงเรียน	กลุ่ม ที่	ปีงบประมาณ			เฉลี่ย
		2530	2531	2532	
เล็กมาก	1	5,793.29	7,309.89	10,257.26	7,786.81
	2	6,392.77	6,561.22	8,791.93	7,248.64
	รวม	6,071.84	6,927.05	9,463.54	7,487.48
เล็ก	1	4,663.81	5,170.67	6,210.00	5,348.16
	2	5,500.18	5,428.07	5,732.47	5,553.57
	รวม	5,310.79	5,368.71	5,839.75	5,506.42
กลาง	1	2,975.04	3,285.79	4,470.57	3,577.13
	2	3,329.26	3,430.02	4,079.53	3,612.94
	รวม	3,251.06	3,399.60	4,151.93	3,600.86
ใหญ่	1	3,555.77	3,666.07	4,577.16	3,933.-
	2	3,151.51	3,086.78	3,749.21	3,329.17
	รวม	3,192.32	3,144.21	3,834.31	3,390.28
ใหญ่มาก	1	2,900.64	3,026.72	3,677.53	3,201.63
	2	2,958.95	3,144.50	3,657.51	3,253.65
	รวม	2,943.36	3,112.88	3,662.92	3,239.72

5.2 รายจ่ายต่อหัวที่อยู่ในรูปรายจ่ายแปรได้

รายจ่ายแปรได้ในการวิจัยนี้ ได้แก่รายจ่ายดำเนินการในหมวดค่าตอบแทน วัสดุและวัสดุ หมวดค่าสาธารณูปโภค และหมวดรายจ่ายอื่น รายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายแปรได้จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและหมวดรายจ่ายระหว่างปีงบประมาณ 2530-2532 แสดงในตารางที่ 35 หน้า 90 ซึ่งจากตารางดังกล่าวจะพบว่ารายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายแปรได้ส่วนใหญ่จะเป็นรายจ่ายในหมวดค่าตอบแทน วัสดุและวัสดุ เมื่อนำรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายแปรได้ในปีงบประมาณ 2530-2532 มาหาค่าเฉลี่ยเพื่อเป็นตัวแทนของทั้ง 3 ปีงบประมาณ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 36 หน้า 91 พบว่ารายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายแปรได้ของโรงเรียนขนาดต่าง ๆ สามารถเรียงลำดับจากโรงเรียนที่มีรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายแปรได้ต่ำสุดไปหาโรงเรียนที่มีรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายแปรได้สูงสุด ได้ดังนี้คือ โรงเรียนขนาดกลาง ขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ ขนาดเล็กมากและขนาดใหญ่มาก และเมื่อเปรียบเทียบรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายแปรได้ในแต่ละกลุ่มของโรงเรียนขนาดต่าง ๆ พบว่าโรงเรียนในกลุ่มที่ 2 มีรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายแปรได้สูงกว่าโรงเรียนในกลุ่มที่ 1 ยกเว้นโรงเรียนขนาดเล็กมากที่มีรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายแปรได้ของโรงเรียนในกลุ่มที่ 1 สูงกว่าโรงเรียนในกลุ่มที่ 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 35 แสดงรายจ่ายค้ำชึ่งประเภทรายจ่ายแปรได้ จำแนกตามหมวดรายจ่ายและขนาดของโรงเรียน ระหว่างปีงบประมาณ 2530-2532

หน่วย : บาท

ขนาดของโรงเรียน	กลุ่มที่	2530				2531				2532			
		ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ	ค่า สาธารณูปโภค	รายจ่าย อื่น	รวม	ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ	ค่า สาธารณูปโภค	รายจ่าย อื่น	รวม	ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ	ค่า สาธารณูปโภค	รายจ่าย อื่น	รวม
เล็กมาก	1	471.37	-	-	471.37	425.24	-	-	425.24	549.45	-	-	549.45
	2	131.04	51.15	-	182.19	113.68	48.60	140.35	302.63	142.42	54.46	-	196.88
	รวม	313.24	23.77	-	337.01	265.92	24.85	71.77	362.54	328.98	29.50	-	358.48
เล็ก	1	173.27	12.75	-	186.02	192.95	14.25	-	207.20	147.54	26.34	-	173.88
	2	187.15	21.63	11.04	219.82	219.57	25.58	-	245.15	208.53	29.92	-	238.45
	รวม	184.01	19.62	8.54	212.17	213.43	22.96	-	236.39	194.84	29.12	-	223.96
กลาง	1	78.09	13.22	2.58	93.89	98.76	19.52	2.72	121.-	113.20	29.85	2.82	145.87
	2	134.13	14.71	4.62	153.46	132.65	16.07	5.41	154.13	179.80	17.80	4.48	202.08
	รวม	121.75	14.38	4.18	140.31	125.51	16.79	4.84	147.14	165.77	20.34	4.13	190.24
ใหญ่	1	58.81	8.42	3.12	70.35	62.39	20.58	5.48	88.45	78.38	12.67	5.43	96.48
	2	242.84	23.75	2.80	269.39	280.98	25.79	3.70	310.47	382.60	27.88	1.00	411.48
	รวม	224.26	22.20	2.82	249.28	259.32	25.28	3.87	288.47	351.32	26.32	1.46	379.10
ใหญ่มาก	1	149.09	23.68	-	172.77	157.44	28.56	209.67	395.67	200.99	28.19	206.48	435.66
	2	334.42	34.73	5.47	374.62	374.29	39.61	2.98	416.88	453.30	43.75	6.41	503.46
	รวม	284.89	31.78	4.01	320.68	316.05	36.64	58.49	411.18	385.05	39.54	60.53	485.12

ตารางที่ 36 แสดงรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายแปรได้
เฉลี่ยระหว่างปีงบประมาณ 2530-2532
จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

หน่วย : บาท

ขนาดของ โรงเรียน	กลุ่ม ที่	ปีงบประมาณ			เฉลี่ย
		2530	2531	2532	
เล็กมาก	1	471.37	425.24	549.45	482.02
	2	182.19	302.63	196.88	227.23
	รวม	337.01	362.54	358.48	352.68
เล็ก	1	186.02	207.20	173.88	189.03
	2	219.82	245.15	238.45	234.47
	รวม	212.17	236.39	223.96	224.17
กลาง	1	93.89	121.-	145.87	120.25
	2	153.46	154.13	202.08	169.89
	รวม	140.31	147.14	190.24	159.23
ใหญ่	1	70.35	88.45	96.48	85.09
	2	269.39	310.47	411.48	330.45
	รวม	249.28	288.47	379.10	305.62
ใหญ่มาก	1	172.77	395.67	435.66	334.70
	2	374.62	416.88	503.46	431.65
	รวม	320.68	411.18	485.12	405.66

5.3 รายงานต่อหัวรวมจากรายจ่ายคงที่และรายจ่ายแปรได้

รายงานต่อหัวรวมจากรายจ่ายคงที่และรายจ่ายแปรได้ ได้จากการรวมรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายคงที่ตามตารางที่ 34 หน้า 88 และรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายแปรได้ตามตารางที่ 36 หน้า 91 จะได้ยอดรวมของรายจ่ายคงที่และรายจ่ายแปรได้ของโรงเรียนขนาดต่าง ๆ ซึ่งแสดงในตารางที่ 37 หน้า 93

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 37 แสดงต้นทุนการศึกษารายหัว จำแนกตามประเภท
รายจ่าย และขนาดของโรงเรียน

หน่วย : บาท

ขนาดของ โรงเรียน	กลุ่ม ที่	คงที่		แปรได้		รวม
		บาท	%	บาท	%	
เล็กมาก	1	7,786.81	94.17	482.02	5.83	8,268.83
	2	7,248.64	96.96	227.23	3.04	7,475.87
	รวม	7,487.48	95.50	352.68	4.50	7,840.16
เล็ก	1	5,348.16	96.59	189.03	3.41	5,537.19
	2	5,553.57	95.95	234.47	4.05	5,788.04
	รวม	5,506.42	96.09	224.17	3.91	5,730.59
กลาง	1	3,577.13	96.75	120.25	3.25	3,697.38
	2	3,612.94	95.51	169.89	4.49	3,782.83
	รวม	3,600.86	95.77	159.23	4.23	3,760.09
ใหญ่	1	3,933.-	97.88	85.09	2.12	4,018.09
	2	3,329.17	90.97	330.45	9.03	3,659.62
	รวม	3,390.28	91.73	305.62	8.27	3,695.90
ใหญ่มาก	1	3,201.63	90.54	334.70	9.46	3,536.33
	2	3,253.65	88.29	431.65	11.71	3,685.30
	รวม	3,239.72	88.87	405.66	11.13	3,645.38

หมายเหตุ : ต้นทุนการศึกษารายหัวในตารางที่ 37 ต่างจากตารางที่ 32
หน้า 83 เนื่องจากการปิดเศษ

จากตารางที่ 37 หน้า 93 แสดงให้เห็นว่าต้นทุนการศึกษารายหัวของโรงเรียนขนาดต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะเป็นรายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายคงที่ซึ่งจากตารางที่ 33 หน้า 86 ทำให้ทราบว่ารายจ่ายคงที่ประกอบด้วยรายจ่ายที่สำคัญคือรายจ่ายในหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ รายจ่ายในหมวดนี้ทำให้รายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายคงที่สูงกว่ารายจ่ายต่อหัวประเภทรายจ่ายแปรได้อย่างเห็นได้ชัด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย